

Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 160g/2017

privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi
din articolele 229 alin. (2) și 230 alin. (2) din Codul contravențional al
Republicii Moldova

(aplicarea punctelor de penalizare)

CHIȘINĂU

15 decembrie 2017

Curtea Constituțională, statuând în componența:

DI Tudor PANȚÎRU, *președinte*,
DI Aurel BĂIEȘU,
DI Igor DOLEA,
Dna Victoria IFTODI,
DI Victor POPA,
DI Veaceslav ZAPOROJAN, *judcători*,
cu participarea dlui Vasili Oprea, *grefier*,

Având în vedere sesizarea depusă la 5 decembrie 2017,
Înregistrată la aceeași dată,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 15 decembrie 2017 în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află excepția de neconstituționalitate:
- a textului „*cu aplicarea a 3 puncte de penalizare*” din alineatul (2) al articolului 229;
- a textului „*cu aplicarea a 4 puncte de penalizare*” din alineatul (2) al articolului 230 din Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008,

ridicată de către avocatul Igor Coban, în dosarul nr. 4-392/17, pendinte la Judecătoria Ungheni (sediul central).

2. Excepția de neconstituționalitate a fost depusă la Curtea Constituțională la 5 decembrie 2017 de către judecătorul Mariana Stratan din cadrul Judecătoriei Ungheni (sediul central), în temeiul articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, astfel cum a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016, precum și al Regulamentului privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. La 16 august 2017 agentul constatator din cadrul Inspectoratului Național de Patrulare a întocmit un proces-verbal cu privire la contravenție în privința dlui Gheorghe Moroșanu privind comiterea contravențiilor prevăzute de art. 229 alin. (2) și art. 230 alin. (2) din Codul contravențional.

4. Prin decizia agentului constatator, în conformitate cu art. 395 alin. (1) pct.1) lit. c) din Codul contravențional, cauza contravențională a fost remisă spre examinare la Judecătoria Ungheni (sediul central).

5. În cadrul ședinței de judecată, avocatul contravenientului, Igor Coban, a solicitat ridicarea excepției de neconstituționalitate a textului „cu aplicarea a 3 puncte de penalizare” din alineatul (2) al articolului 229 și a textului „cu aplicarea a 4 puncte de penalizare” din alineatul (2) al articolului 230 din Codul contravențional.

6. Prin încheierea din 23 noiembrie 2017 instanța a dispus ridicarea excepției de neconstituționalitate și remiterea sesizării Curții Constituționale pentru soluționare.

B. Legislația pertinentă

7. Prevederile relevante ale Constituției (republicată în M.O., 2016, nr. 78, art. 140) sunt următoarele:

Articolul 20 Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngrădi accesul la justiție.”

Articolul 54 Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

„(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.”

8. Prevederile relevante ale Codului contravențional al Republicii Moldova nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008 (republicat în M.O., 2017, nr.78-84, art. 100) sunt următoarele:

Articolul 36

Aplicarea punctelor de penalizare. Privarea de dreptul special

„(1) În cazurile și în mărimea prevăzute de sancțiunea normei contravenționale din capitolele XII și XIII ale cărții întâi, conducătorului de vehicul declarat vinovat de săvârșirea contravenției, odată cu aplicarea sancțiunii principale, i se aplică un număr de puncte de penalizare ca sancțiune complementară.

(2) Dacă aplicarea sancțiunii în modul prevăzut la alin.(1) condiționează acumularea a 15 puncte de penalizare, agentul constatator remite cauza contravențională spre examinare în instanța de judecată competentă, care, odată cu sancțiunea principală și cu aplicarea punctelor de penalizare, aplică privarea de dreptul special de a conduce vehicule pe un termen de la 6 luni la un an ca sancțiune complementară.

(3) Punctele de penalizare se anulează la expirarea termenului de 6 luni de la data constatării contravenției pentru care au fost aplicate sau de la data privării, prin hotărâre judecătorească, de dreptul de a conduce vehicule.

[...]

Articolul 229

Încălcarea regulilor de înmatriculare sau de înregistrare de stat, de revizie tehnică a vehiculelor

„[...]

(2) Conducerea unui vehicul care nu a fost înmatriculat în modul stabilit sau care nu a fost supus reviziei tehnice se sancționează cu amendă de la 9 la 12 unități convenționale **cu aplicarea a 3 puncte de penalizare.**

[...]

Articolul 230

Conducerea unui vehicul cu încălcarea regulilor de amplasare a numărului de înmatriculare sau conducerea unui vehicul fără un astfel de număr

„[...]

(2) Conducerea unui vehicul fără număr de înmatriculare se sancționează cu amendă de la 15 la 18 unități convenționale **cu aplicarea a 4 puncte de penalizare.**

[...]

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

9. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorul susține că textele „*cu aplicarea a 3 puncte de penalizare*” din alineatul (2) al articolului 229 și „*cu aplicarea a 4 puncte de penalizare*” din alineatul

(2) al articolului 230 din Codul contravențional sunt contrare prevederilor articolelor 1, 20 și 54 din Constituție.

10. În acest sens, autorul excepției pretinde că reglementarea sancțiunii punctelor de penalizare în mărime fixă, în absența posibilității de modificare a cuantumului sancțiunii corespunzător circumstanțelor cauzei, atrage încălcarea dreptului la un proces echitabil.

B. Aprecierea Curții

11. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

12. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în speță a Codului contravențional nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008, ține de competența Curții Constituționale.

13. Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate, fiind ridicată de către avocatul Igor Coban, în dosarul nr. 4-392/17, pendinte la Judecătoria Ungheni (sediul central), este formulată de subiectul abilitat cu acest drept, în temeiul articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, astfel cum a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

14. Curtea reiterează că prerogativa de a soluționa excepțiile de neconstituționalitate, cu care a fost investită prin articolul 135 alin. (1) lit. g) din Constituție, presupune stabilirea corelației dintre normele contestate și textul Constituției, ținând cont de principiul supremației acesteia și de pertinenta prevederilor contestate pentru soluționarea litigiului principal în instanțele de judecată.

15. Curtea reține că obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie textul „*cu aplicarea a 3 puncte de penalizare*” din alineatul (2) al articolului 229 și textul „*cu aplicarea a 4 puncte de penalizare*” din alineatul (2) al articolului 230 din Codul contravențional.

16. Curtea menționează că autorul excepției de neconstituționalitate pretinde că prin imposibilitatea individualizării punctelor de penalizare prevederile legale contestate contravin dispozițiilor constituționale ale art. 1 privind statul Republica Moldova, art. 20 privind accesul liber la justiție și art. 54 privind restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți.

17. În jurisprudența sa Curtea a statuat că individualizarea sancțiunilor îmbracă atât forma individualizării legale, operațiune care se realizează de legiuitor în faza de elaborare a legii, cât și forma individualizării judiciare, care se realizează de către instanța de judecată și constă în aplicarea pedepsei concrete persoanei care a comis o contravenție sau o infracțiune (HCC nr. 10 din 10 mai 2016, § 52).

18. Curtea a subliniat că principiul individualizării pedepsei exclude aplicarea unei sancțiuni absolut determinate în lipsa unor criterii de individualizare (HCC nr. 10 din 10 mai 2016, § 66, 68).

19. Examinând prevederile Codului contravențional, Curtea constată că mărimea punctelor de penalizare variază de la o contravenție la alta în funcție de importanța valorii sociale ocrotite prin norma contravențională, iar **aplicarea lor nu duce imediat la privarea de dreptul special de a conduce vehicule.**

20. Curtea menționează că, potrivit art. 36 alin. (2) din Codul contravențional, privarea de dreptul special de a conduce vehicule este condiționat de acumularea a 15 puncte de penalizare.

21. În același timp, Curtea observă că instanța de judecată poate dispune privarea persoanei de acest drept pentru o perioadă **de la 6 luni la un an.** Prin urmare, instanța de judecată nu este lipsită de posibilitatea individualizării sancțiunii, ținând cont de circumstanțele particulare ale fiecărui caz.

22. Curtea reține că în condițiile în care contravenientului îi este asigurată posibilitatea de a formula contestație împotriva deciziei agentului constator prin care i-au fost aplicate punctele de penalizare, iar instanța de judecată are obligația de a examina cauza sub toate aspectele, complet și obiectiv, verificând legalitatea și temeinicia procesului-verbal, alegațiile autorului excepției privind încălcarea dreptului la un proces echitabil nu pot fi reținute.

23. Aceste raționamente au fost statuate și de Curtea Europeană în cauza *Malige vs. Franța* (hotărârea din 23 septembrie 1998).

24. Mai mult, Curtea observă că, potrivit art. 36 alin. (3) din Codul contravențional, punctele de penalizare se anulează la expirarea termenului de 6 luni de la data constatării contravenției pentru care au fost aplicate sau de la data privării, prin hotărâre judecătorească, de dreptul de a conduce vehicule.

25. În temeiul celor menționate *supra*, Curtea constată că sesizarea este neîntemeiată și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în temeiul articolului 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, articolelor 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale și al pct. 28 lit. d) din Regulamentul privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate:

- a textului „*cu aplicarea a 3 puncte de penalizare*” din alineatul (2) al articolului 229;
  - a textului „*cu aplicarea a 4 puncte de penalizare*” din alineatul (2) al articolului 230 din Codul contravențional nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008,
- ridicată de avocatul Igor Coban, în dosarul nr. 4-392/17, pendinte la Judecătoria Ungheni (sediul central).

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Tudor PANȚÎRU

*Chișinău, 15 decembrie 2017
DCC nr. 114
Dosarul 160g/2017*